

Borderless, secure and vibrant North Rajaton, turvallinen ja elinvoimainen Pohjoinen Gränslöst, tryggt och livskraftigt Norden

Tuula Ajanki
Tornedalsrådet /Tornionlaakson neuvosto

Interreg
Aurora

Co-funded by
the European Union

TORNEDALSRÅDET
TORNIONLAAKSON
NEUVOSTO NOR SWE FIN

TUNTURI
LAPIN
KEHITYS

UTVECKLA
NORRBOTTEN
EN DEL AV REGION NORRBOTTEN

Interreg Aurora förstudieprojekt

Interreg

Co-funded by
the European Union

Aurora

Borderless, secure and vibrant North

Lead partner: Tornedalsrådet, Sverige

Projektpartner: Tunturi-Lapin Kehitys ry, Finland

Projekttid: Beslut 2024-03-01 – 2024-12-31

Syftet

- ✓ Huvudsyftet med projektet var att ordna 13 st. diskussionsmöten på Tornedalsrådets och Fjäll-Lapplands Utvecklings område i Sverige, Finland och Norge.
- ✓ Syftet med evenemangen var att främja gränsöverskridande samarbete genom information och diskussion, så att alla parter har möjlighet att påverka framtida gränsöverskridande infrastrukturprojekt som är viktiga med tanke på försörjningsberedskap, säkerhet och regional livskraft.
- ✓ En annan viktig uppgift och ett viktigt mål med projektet var att lyfta fram beredskapen hos gränsregionernas gemensamma arbetsmarknads- och näringslivsområden för eventuella framtida kriser och exceptionella situationer.
- ✓ Vikten av gränsöverskridande samarbete var ett genomgående tema och en röd tråd genom hela projektet. Gränsöverskridande trafikförbindelser är livsnerven för gränsregionernas livskraft och förenar gränskommuner och närliggande kommuner samt hela Nordkalottområdet. Gränsöverskridande trafikförbindelser möjliggör arbetskraftens rörlighet i glesbygdens gränsområden.

Project name	Borderless, secure and vibrant North
Reference number	20365787
Priority	Better and more sustainable cross-border governance
Specific objective	Cross-border capacity building
Type of project	Small-scale project
Sub-area	Aurora
Lead Partner EU	TORNEDALSRÅDET
Project partners EU	Tunturi-Lapin Kehitys / Fell Lapland Development

Mål

- ✓ För att uppnå projektets mål, var det viktigt att inte bara tjänstemän och politiker från varje kommun deltog, utan även representanter för de organisationer och myndigheter som har de ämnen som diskuterades vid evenemangen som en del av sitt uppdrag.
- ✓ Målet uppnåddes och evenemangens innehåll varierade med hänsyn till frågor som är viktiga för varje kommun.
- ✓ I de nordliga kommunerna behandlades frågor kring ökad trafik och eventuella nya järnvägsförbindelser som kan innebära utmaningar för rennäringen och sameområdet. I Torneå och Haparanda samt Övertorneå och Ylitornio diskuterades den ökande narkotikasmugglingen.

Tornedalsrådet har 15 medlemskommuner, varav tre gemensamma med Fjäll-Lapplans Utvecklig

- De gemensamma är:
- Enontekiö, Muonio och Kittilä.

Interreg

Co-funded by the European Union

Aurora

Borderless, secure and vibrant North

Resultat – Infrastruktur och intressebevakning

- ✓ Reparationer av broarna över Torneälv → broarna är gamla och tål inte tunga militärfordon.
 - ✓ De befintliga broarna utan GC-leder är idag en säkerhetsrisk på grund av den ökande turismen; turister vill stanna mitt på bron för att ta bilder med ena foten i Sverige och den andra i Finland.
 - ✓ Gång- och cykelleder till Övertorneå-Aavasaksbron, Pello-Pellobron och Pajala-Kolaribron önskas.
- ✓ Vagnätet i norra Finland är också viktigt för försörjningsberedskapen i kommunerna i Nordnorge.
- ✓ Nya spårförbindelser inom renskötselområdet är också möjliga ur renskötselns synvinkel → en absolut förutsättning är viltstängsel längs banan.
- ✓ I renbetesområdet ökar effekterna av den växande trafiken → risken för kollisioner, och särskild uppmärksamhet bör ägnas åt problemet att turister som inte vet hur de ska förbereda sig för ren på vägen.
 - ✓ T.ex. alpina världscupen i Kittilä, renskötare samlar renarna bort från vägkanten.
- ✓ En gemensam syn är att beslutsfattarna inte förstår eller har en övergripande förståelse för den outnyttjade potentialen i de nordliga gränsregionerna.
- ✓ Det geopolitiska läget i Europa har förändrats, och när det i Finland, Sverige och Norge diskuteras om gränsöverskridande försörjningsberedskap och trafikförbindelser är Tornedalsrådets och Fjäll-Lapplands Utvecklings medlemskommuner i fokus.

Diskussionsmöte i Pello kommun 2024-11-27

Resultat – Försörjningsberedskap och eventuella framtida kriser

- ✓ Beredskap inför eventuella undantagssituationer → särskilt viktigt att säkerställa rörligheten för invånare, arbetstagare och företag i gränskommuner vid eventuella undantagssituationer → gränssamhälle.
- ✓ Beslutet som Finlands regering fattade under coronapandemin när det gäller begreppet gränssamhälle finns fortfarande, och kan användas även vid eventuella nya undantagssituationer.
- ✓ Det ökade hotet om kriser och krig → återspeglas i gränskommunernas beredskapsplanering. De svenska gränskommunerna förbereder sig för att ta emot flyktingar från Finland → de finska gränskommunerna förbereder sig för att ta emot flyktingar från Finlands östra gräns.
- ✓ Det anses viktigt att civilbefolkningen samarbetar och har beredskap vid eventuella undantagssituationer, särskilt i små kommuner i norr.
- ✓ Samarbetet mellan svenska polisen och gränsbevakningsväsendet är bättre än någonsin tidigare.
- ✓ Ökad smuggling av narkotika och vapen i Tornedalen från Sverige till Finland → kräver satsningar.

Diskussionsmöte med Nordreisa och Kåfjord kommuner i
Storslett 2024-11-18.

Interreg

Co-funded by
the European Union

Aurora

Borderless, secure and vibrant North

Diskussionsmöte med Pajala och Kolari kommuner i Pajala 2024-11-28.

TEN-T TRANS-EUROPEAN TRANSPORT CORE NETWORK CORRIDORS

- SCANDINAVIAN - MEDITERRANEAN
- NORTH SEA - BALTIC

COUNCIL OF TORNE VALLEY / MEMBER MUNICIPALITIES HAPARANDA, TORNIO, YLITORNIO, PELLO, KOLARI, KITTILÄ, MUONIO, ENONTEKIÖ, ÖVERTORNEÅ, PAJALA, KIRUNA, STORFJORD, KÅFJORD, NORDREISA, LYNGEN

FELL LAPLAND DEVELOPMENT KITTILÄ, MUONIO, ENONTEKIÖ

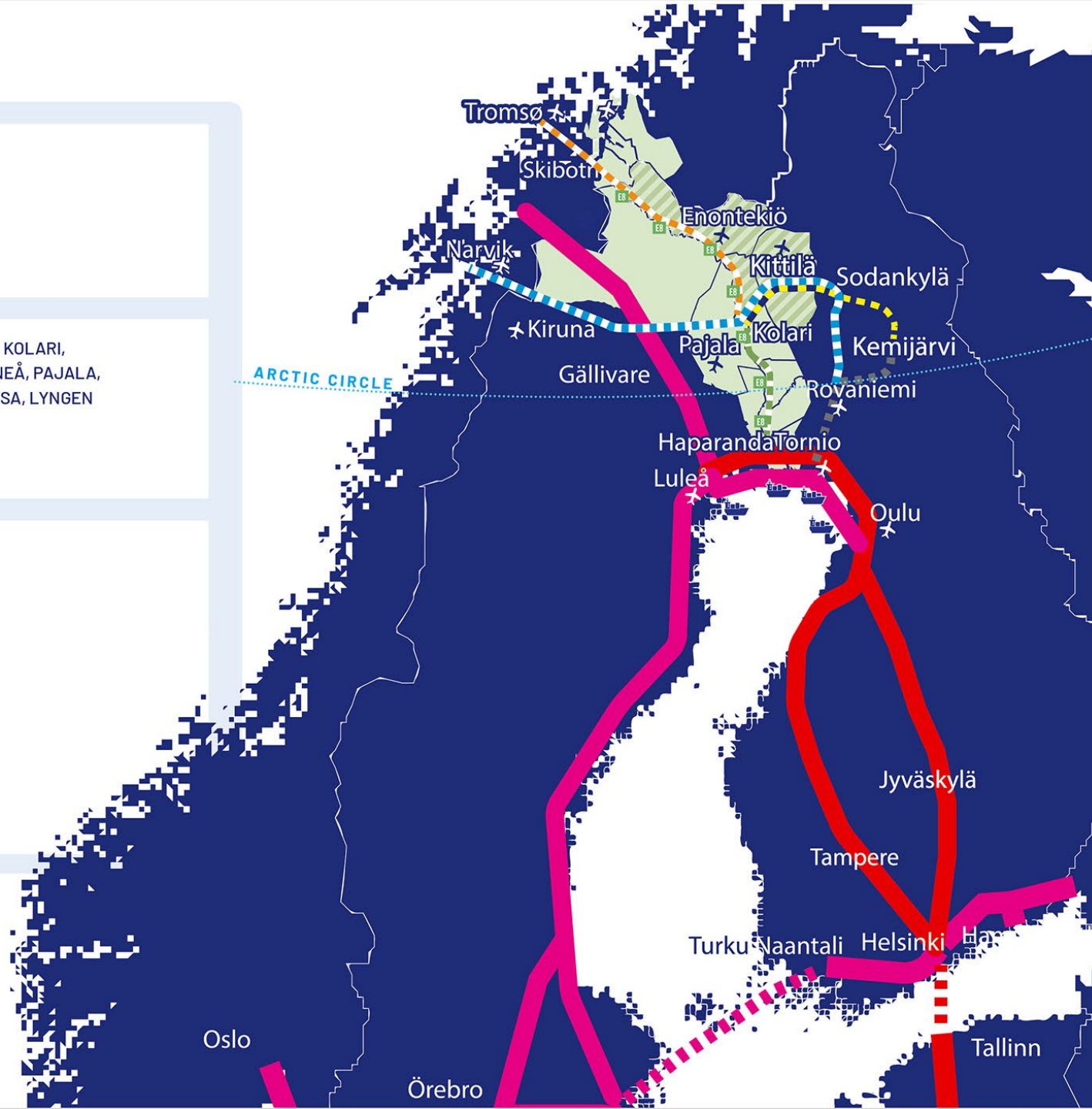
THE TORNIO-KOLARI RAILWAY

TO BE ELECTRIFIED

PROPOSAL RAILWAYS

- KOLARI-YLLÄS-SKIBOTN (TROMSØ)
- ARCTIC RAILWAY: ROVANIEMI, SODANKYLÄ, KITTILÄ, KOLARI, KIRUNA, NARVIK
- TUNTURIRATA: KOLARI, KITTILÄ, SODANKYLÄ, KEMIJÄRVI

Tornedalsrådets vision – alternativa nya gränsöverskridande järnvägsförbindelser i norr

Tornedalsrådets årsmöte 22 maj 2024

Tornedalsrådets ställningstagande för utveckling av gränsöverskridande trafikförbindelser

Finska kommunikationsminister Lulu Rannes sammanfattning om gemensamma mål att förstärka öst-västliga trafikförbindelser och framför allt järnvägsförbindelser samt satsningar på förbättring av den TEN-T klassade riksväg 21 / E8 mellan Torneå och Tromsø stöder Tornedalsrådets mål i intressebevakning.

Start av gränsöverskridande persontågtrafik mellan Finland och Sverige genom Haparanda och Torneå är möjlig redan under detta år. Lapplands förbund i Finland och Region Norrbotten i Sverige har tillsammans lyft fram vikten av en järnvägsförbindelse i öst-västlig riktning mellan Svappavaara-Pajala-Kolari-Kittilä-Sodankylä. Med hjälp av denna nya förbindelse förstärks kommunikationerna i öst-västlig riktning som är viktiga både när det gäller civilbefolkningens, näringslivets och försvarets behov. Tornedalsrådets årsmöte föreslår att ett utredningsarbete om denna nya öst-västliga bana startas omedelbart i de båda länderna. Utöver detta är det nödvändigt att förstärka kapaciteten på Malmbanan / Ofotenbanan mellan Kiruna-Narvik.

Den TEN-T klassade riksväg 21 / E8 är för närvarande den viktigaste trafikförbindelsen mellan Norra Finland och Nordnorge och vägens betydelse för försörjningssäkerhet har blivit ännu tydligare i och med Rysslands anfall av Ukraina. Tornedalsrådets årsmöte poängterar att beslut om vägens upprustning inte bör flyttas fram i tiden. Det nya världsläget kräver att man reagerar snabbt. På grund av det förändrade geopolitiska läget har betydelsen av alla tre nordiska länders nordliga trafikförbindelser ytterligare ökat.

Tornedalsrådets årsmöte 22 maj 2024

Tornedalsrådets ställningstagande för utveckling av gränsöverskridande trafikförbindelser

Utredningsarbetet om utveckling av Nordnorgebanan pågår. Som en del av utredningsarbetet är det viktigt att Norges och Finlands regeringar tillsammans på nytt tar upp och granskar möjligheten av en bana mellan Kolari-Skibotn, en järnväg som skulle förena Norge och Finland. Nordliga områdets ökande roll kring viktiga investeringar syns i alla tre länder.

Norra Sverige tillsammans med finska Lappland och norska Troms och Finnmark utgör ett gemensamt näringslivs- och arbetsmarknadsområde. Gruvindustrin, besöksnäringen, skogsindustrin, sjömaten samt den gröna omställningen och de planerade nordliga vindkraftsparkerna för ökad elproduktion är samhällsmässigt mycket viktiga satsningar. De omfattande investeringarna förutsätter ökad arbetskraft dvs. fler invånare till området. En fungerade infrastruktur och gränsöverskridande trafikförbindelser är viktiga attraktionsfaktorer.

Tornedalsrådets årsmöte ser det som ytterst viktigt att regeringarna i våra länder förbereder sig inför eventuella framtida behov och utreder även möjligheten av en förenande järnvägsförbindelse mellan Norge och Finland. Med tanke på försörjningsberedskap och säkerhet är det viktigt att satsa på ytterligare en järnvägsförbindelse till strategiska hamnar i Nordnorge.